

Дана Дзюба

СВІТАНОК ДУШІ

Збірка віршів

Київ
"Вулкан"
2020

УДК 821.161.2-1
Д 43

Дзюба Дана
Д 43 Світанок душі : збірка віршів / Дана Дзюба. – К. : Вулкан,
2020. – 28 с. : іл.
Книга-перекрутка

ISBN 978-966-8602-34-4

Чи можете ви описати смуток? Те відчуття, коли тисне в грудях, а очі стають вологими? Ці переживання настільки глибокі, що, можливо, забракне слів. Однак не для юної поетеси Дани. Вона настільки влучно передає сум через рими, що перехоплює подих. Крізь її рядки можна споглядати щось схоже на ранкові сутінки, мить, коли серед темряви зароджується надія на світло.

УДК 821.161.2-1

Літературно-художнє видання

Дана Дзюба

СВІТАНОК ДУШІ

ЗБІРКА ВІРШІВ

ФОРМАТ 84x108/32. УМ. ДРУК. АРК. 1,47.
ТИРАЖ 1000 ПРИМ. ЗАМ. №1

Видавництво «Вулкан»,
вул. Героїв Севастополя, 11-Б, м. Київ, 03124.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №5007 від 03.10.2020

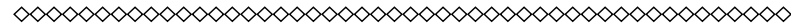
Віддруковано на ПРАТ
«БЛОЦЕРКІВСЬКА КНИЖКОВА ФАБРИКА»,
вул. Леся Курбаса, 4, м. Біла Церква, Київська обл., 09117.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №567 від 14.08.2001

ISBN 978-966-8602-34-4

© Дана Дзюба, 2020
© Ірина Білоусова, ілюстрації, 2020

Зміст

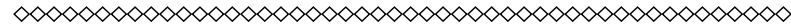
Відчуваю, як розбиваюсь	6
Там, де сходяться дві стіни	7
Душа натягує мотузку і стає на стілець	9
Я пам'ятаю: там був сенс	10
Знаєте, не знаю, що казати	11
Брудний реалізм зашпугався	14
Бездрушні міста. . . стільки душ	16
Говорить твій дух	17
Переживши ще одну битву	20
Молодість моя вибачить мене та навчить	21
Бачу світло, я йду туди	23
Гарні знімки	24
Моя безголова душа відчула сонце	26
Величне світило в небо здійметься	27

Відчуваю, як розбиваюсь.
Ти теж чуєш цей тріск?
Я не знаю, від чого ховаюсь.
Наче звір, утікаю в ліс.

Я не знаю, чому забиваюсь
У те місце, де сходяться стіни.
Там у чому хочеш зізнаюсь
І згадаю всі провини.

Де повітря? Куди забирають?..
Це все люди, це все вони.
І злі, і добрі мене вбивають...
Злого бога злі сини.

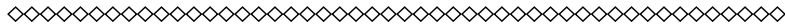
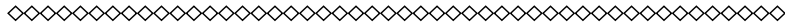

Там, де сходяться дві стіни,
Мене зловила моя перша панічна...
І кожного разу я повторюю собі: ці сни
Не вічні, як і біль не вічний.

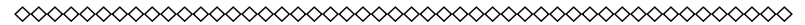
Але зараз я знову тут,
Там, де сходяться дві стіни.
Зараз вони впадуть,
Зараз вічними стануть сни.

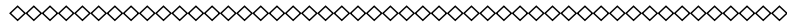
І вічним стане мій страх.
Я проживу тут чотири війни,
Беззахисна й гола в сльозах.
Там, де сходяться дві стіни.

Душа натягує мотузок і стає на стілець.
Хоч би скільки разів тобі неважливі казали,
що ти молодець,
Кожен із нас бореться в страшному герці.
І кожному щось щемить у серці.
І кожен чомусь себе не любить.
І кожен чомусь себе картає.
І якщо щось в собі загубить,
То це щось у інших він шукає.

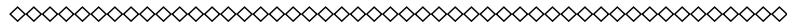

Я пам'ятаю: там був сенс.
Була і тема та ідея.
Але це дуже дивний текст,
А слів було зі жменю.

Слів – як пилу у повітрі,
А повітря – то думки.
Там слова – листок за вітром,
На сторінці – то крапки.

Як будинків із краю мису,
Слів – як тіла у душі.
Ти збагнув, що я описую?
Я описую вірші.

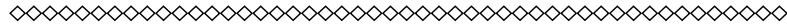
Знаєте, не знаю, що казати.
 Це вперше сталося, клянусь.
 Мені просто тему важко обрати.
 Або ж я просто боюсь.
 Я не знаю, про що говорити
 Так, щоб змогли зрозуміти;
 Так, щоб було цікаво;
 Так, щоб було казково;
 Так, щоб кричали браво...
 Але це не обов'язково.
 Запитати хочу: «Вас не дивує,
 Які всі спокійні, коли хтось нервує?»
 Також дивує ставлення кожної людини
 До батька, до матері, до родини.
 Дивує, насправді, багато речей...
 Як ми – до нього, до неї, до людей;
 Як ми розділюємось на чужих, своїх;
 Як ми кожного дня оцінюємо всіх;
 Як оцінюючи даємо не оцінку, а ціну,
 Але себе любимо, як безцінну людину.
 Як ми оцінюємо людей, не вчинки,
 І вчинки, але не людей цінуємо.
 Як ми любимо лише чийсь частинки,
 А цілу людину зазвичай руйнуємо.
 Як спалюємо почуття, як скирту хмизу.

І дітям своїм опускаємо очі донизу.
 Як засуджують жорстке нове покоління,
 Як боїмося ми, молоді, свого коріння.
 Як ми завжди все про всіх знаємо.
 Дивує, як ми стереотипи ковтаємо,
 Якщо вживав алкоголь – відразу тупак.
 Це стосується й тих, хто вживає табак.
 А як щодо «всі жінки відьми й блондинки»,
 «Ти ж дівчинка, тримай рівно спинку».
 Але так не можна, цього не треба!
 Це людина, особистість, не мереживо!
 Мене дивує, як ми до себе...
 Купуємося, продаємось дешево.
 Як ми копаємо собі могили,
 Хочемо бути кимось щосили,
 Але ми знаємо, що це – не ми,
 І через це ми, як льодяні брили
 І влітку, і восени, і посеред зими.
 Як в серця нам заливають сталь,
 І дивує, як ми ними любимо.
 І як втрачаємо мораль;
 Як людяність ми губимо,
 Як ми втрачаєм сміх,
 Як губимо своє лице,
 Як ми втрачаємо усіх,
 Як ми втрачаємо усе.

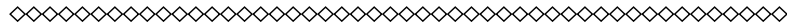

Брудний реалізм заплутався
 В моєму вже не довгому волоссі.
 Ти так виглядаєш, наче задумався.
 Та й сидиш в такій дивній позі.
 Скажи, що не так: що дико і бридко.
 Скажи, що тобі набридла робота.
 Та й дні, які пролітають занадто швидко.
 Що на чобіт наступила якась сволота.
 Скажи, що небо занадто похмуре,
 А мої руки як завжди холодні.
 І що люди поводять себе як кури,
 Особливо в метро і в будні.
 Скажи, що тебе бісить це покоління,
 І наступне, і те, що за ним;
 І люди, що їдять лише траву й насіння
 Тим, що давлять тобі на совість цим.
 Скажи, що вже бісиш сам себе.
 Що в тебе зламалось люстерко:
 Воно вже не показує щасливого тебе.
 А щасливим не робить навіть веселка.
 Скажи хоч щось, і хоч комусь, скажи!
 Не бійся дивитися в люстро і в очі:
 Ти і так довго в темряві жив,
 Тепер вже не час для ночі.

Бездушні міста... стільки душ
Нам раптом уже рідні.
Стає прозорим море з калюж.
Злидні – уже не злидні,
І шум тихіше шумить,
І смог у повітрі зникає.
Людина губиться на мить
І знову до всього звикає.

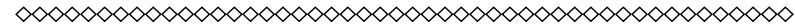
Говорить твій дух:
«Нічого не боюсь!»
Ти говориш собі:
«Вчинив як боягуз.
Вчинив як боягуз.
Вчинив як боягуз».

Ти пам'ятаєш його?
Після якихось перемог
Він раптом змінився:
Думав, що він бог.
Думав, що він бог.
Думав, що він бог.

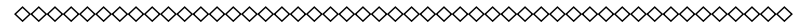
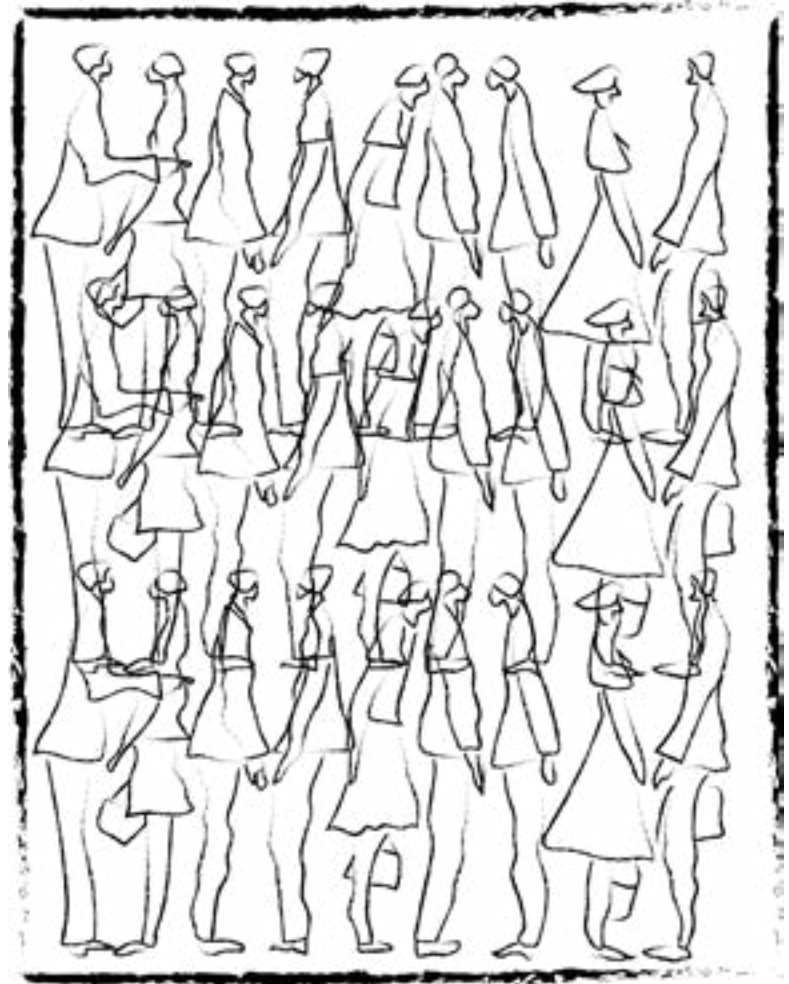
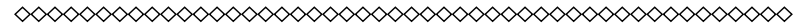
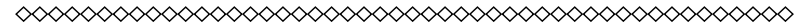
Згадай, що стало з ним,
Коли ти тяг його хрест:
Його задавили як мишу.
І він не воскрес.
І він не воскрес.
І він не воскрес.

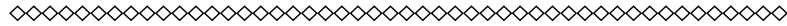
Всі вважають себе кимось,
Якось бачать тіло своє.
Але незмінне є незмінним:

Ми ті, хто ми є.
Ми ті, хто ми є.
Ми ті, хто ми є.

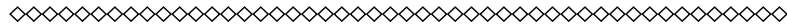

Переживши ще одну битву,
Радію, що емоції живі.
Щось схоже на молитву
Складається у мене в голові.
Немовби я вірю в якесь божество...
Думки говорять сліпі:
«Люби себе, своє єство,
Не лише творця в собі».

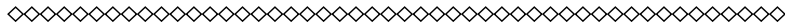
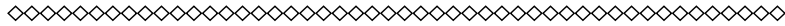
Ти люби усю свою сутність.
Не лише жіночність люби.
Згадай: не лише є могутність –
Слабкість свою прийми.
І не кривди розум свій, тіло.
Не через бажання якихось богів.
Не тому, що так мама хотіла.
І навіть не через ворогів.

Відпусти дух тієї людини,
Якою ти стати не зміг.
Знай, ти гордість своєї родини.
Якщо навіть не чув це від них.
Прийми свої невдачі та вади:
Вони також частина тебе.
Не давай самоїдству владу.
Не будь монстром, що з'їдає себе.

Молодість моя вибачить мені та навчить
мене мовчати.
Дайте ж мені на всю силу
зараз покричати!
Дайте можливість скиглити, плакати,
сміятися, жити!
Дайте мені право вас, люди,
любити й не любити.

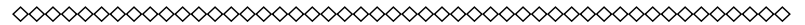

Бачу світло, я йду туди,
Де є засвітлені долини.
Бо немає кращої мети,
Ніж знайти світлої людини.

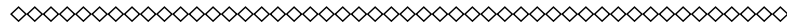
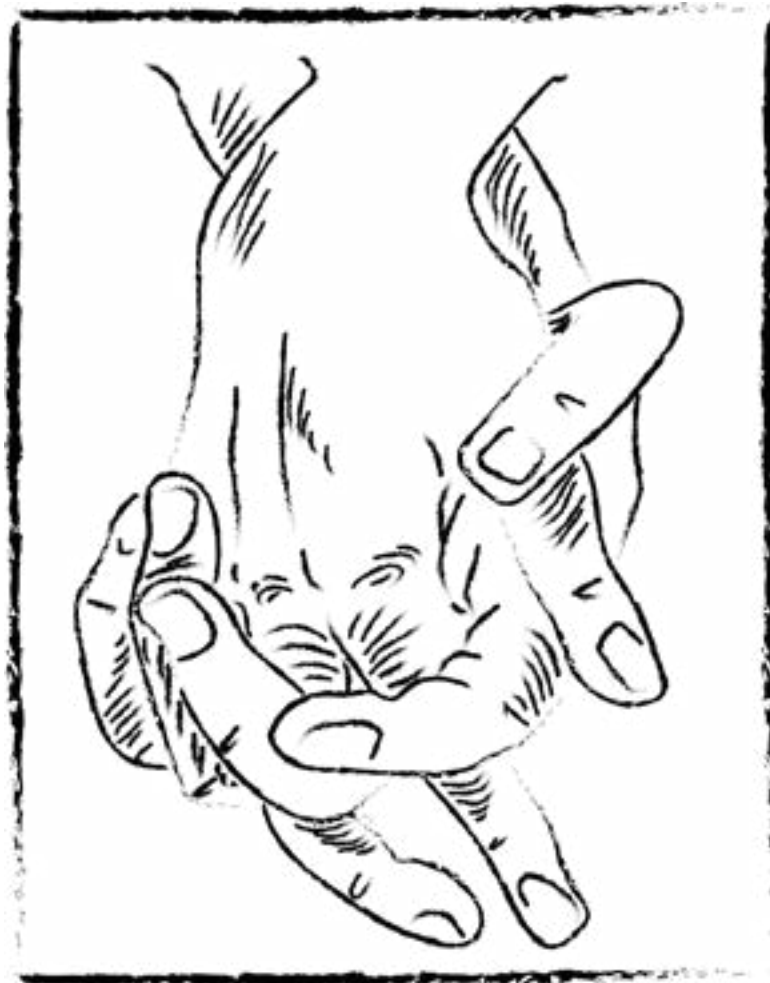
Я блукаю завжди й всюди,
Напевно, бо хочу знайти
Світло в душах люду,
Бо вони, як і я, із води.

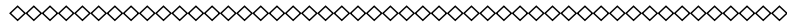
Навіть якщо їх мета
Принизити чи навіть убити,
Дев'яносто відсотків добра
Має кожен для того, щоб жити.

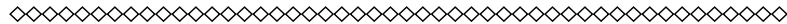
Гарні знімки,
Дуже гарно.
Життя – на плівки,
Щоб немарно.
Щоб немарно плівки?
Щоб життя немарно!
Ще пара знімків,
Щоб сказали «гарно».

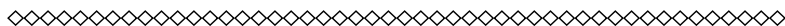
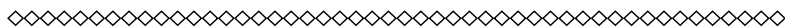
Моя безголова душа відчула сонце
І в ту ж мить, як мала дитина,
Вона запитала в тіла: «Хто це?»
Я сказала їй, що це наша родина.

Тепер, коли душа моя чує сонце,
Коли відчуває тепло в людині,
Вона не питає в мене: «Хто це?»
Вона просто знає, що це родина.

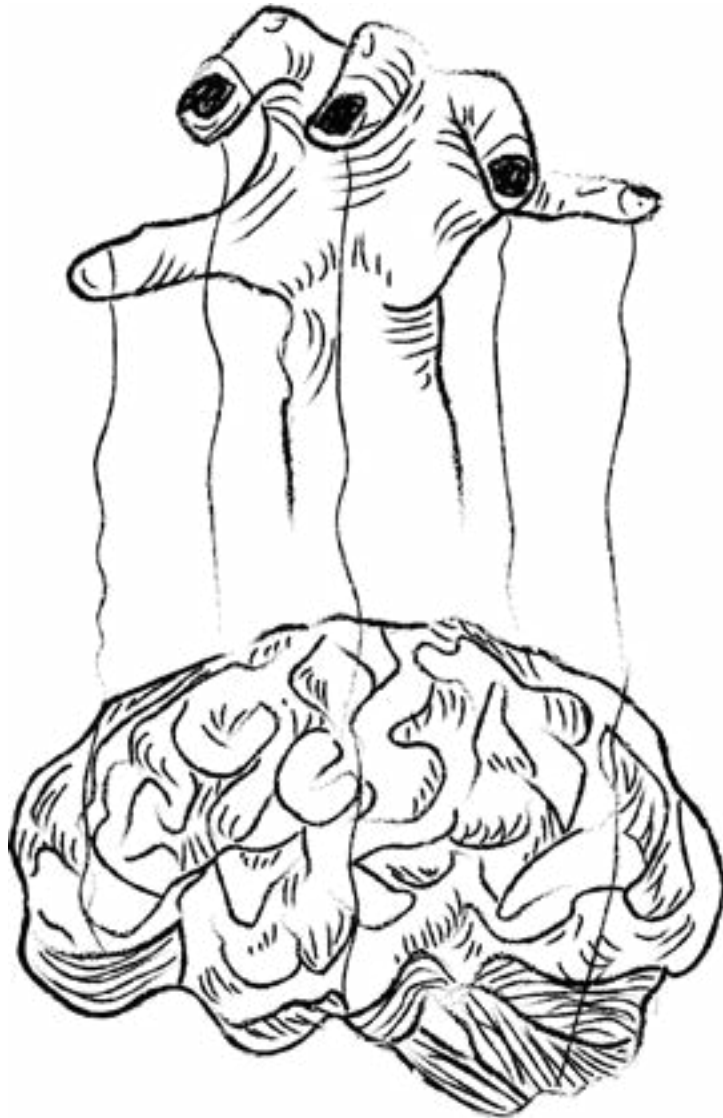

Величне світило в небо здійметься
І сяйво вранці у вуха залетиться.
І від того прокинусь, що лоскітно буде.
І від того прокинусь, що радісно буде.

Денис Вигонний

БЕЗОДНЯ РОЗУМУ

Новела

Київ
"Вулкан"
2020

УДК 821.161.2-3
В 41

Вигонний Денис

В 41 Безодня розуму : новела / Денис Вигонний. – К. : Вулкан,
2020. – 42 с. : іл.
Книга-перекрутка

ISBN 978-966-8602-34-4

Почуття бувають небезпечними й фатальними. Намагання їх
осягнути чи взяти під контроль можуть звести з розуму.

Саме з цим бореться головний персонаж, намагаючись вижити
у світі, який є відображенням його самого. Засніжений гнилий ліс
приховує безліч смертельних небезпек. Тому, аби віднайти шлях звідти,
персонажу необхідно поновити душевний спокій. Інакше це місце
стане для нього могилою.

УДК 821.161.2-3

Літературно-художнє видання

Денис Вигонний

БЕЗОДНЯ РОЗУМУ

НОВЕЛА

Формат 84x108/32. Ум. друк. арк. 2,18.
Тираж 1000 прим. Зам. №1.

Видавництво «Вулкан»,
вул. Героїв Севастополя, 11-Б, м. Київ, 03124.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №5007 від 03.10.2020.

Віддруковано на ПРАТ
«БЛОЦЕРКІВСЬКА КНИЖКОВА ФАБРИКА»,
вул. Леся Курбаса, 4, м. Біла Церква, Київська обл., 09117.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №567 від 14.08.2001.

ISBN 978-966-8602-34-4

© Денис Вигонний, 2020
© Ірина Білоусова, ілюстрації, 2020

Зміст

Мить	6
Котру годину блукаю	10
Без чітко обраного шляху	14
У середині природного склепіння	19
Овва, як яскраво	25
Тисяча рук	28
Діамантовий склеп	33
Чорні пальці	37

нула цупку тканину штанів, мнучи її. Так, спробую ще раз. Важкі повіки зімкнулися...

— Ах!

Різкий звук хльоснув по вухах. Щось з гучним тріскітом гупнулося на снігову подушку. Обертаюся й бачу понівечені чорні пальці, занурені в білий пісок. Гнила кора й наскрізні порожнини підтверджують смерть дерева.

— Ох, який огидний запах! Чи може бути більш жахливе місце, ніж це?

скажене, суглоби палахкотять гарячою кров'ю, п'яти
стрімко чавлять сніг, лікті розтинають простір...

— Ох!?

Земля тікає з-під ніг!..

...зарокотіли зуби від удару голови об тверде
каміння.

цим просто зараз. І образи, і страхи, і тривоги, які накопичилися в знекровленому серці, вириваються лютим докором у нутро крижаної пустки.

— Ненавиджу тебе! Знищ мене негайно! Хочу померти!..

Остання фраза вихопилася чомусь тремтячою, гірко стискаючою горло. Заплющилися очі та по холодним щокам покотилися гарячі сльози.

— Я... плачу?

Що за дивина? Мені ж байдуже! Я позбавлений почуттів і гнию подібно цьому лісові. Звідки ж це тоді? Не розумію. Мабуть, тії сльози розтопили мої заморожені емоції... Сміюся й плачу від того невимовного жаху, що оповив мене безнадією й тугою. Десь усередині відчуваю, що не хочу помирати, але годинник мого життя б'є останні хвилини. Це неминучість, треба змиритися... Ні! Лише думка про це викликає запальний протест, справжню бурю в моєму серці. Ні, ні, ні! Сотню, тисячу, мільйон разів «ні»! Опираюся на зло чорній хурделиці. Звісно, я помру, але краще покидати цей світ із думкою, що ти доклав усіх зусиль, щоб уникнути цього.

Утираю сльози кривавою долонею, роблю кілька глибоких вдихів, аби підготуватися підвестися. Зціпивши заляклі пальці на зашкарублій гілляці, тяжко стаю на кволі ноги. Запульсувала рана свіжою цівкою. Рвучкі кавалки б'ють по обличчю й засліплюють мене. Намагаюся прикритися подертим ліктем. Ступаю чорним снігом крок за кроком, пересильюючи себе. Як важко! Голова розривається, рука пече, кров струменіє. Не знаю, куди йду. Крізь завісу хурделиці

нічого не видно. Ні, мушу рухатися все одно!..

Ноги підкошуються, у голові паморочиться, очі заплющуються. Уф, земля впала на мене. Нездатний йти. Начхати – повзтиму. Буду боротися до останнього подиху! Чорний сніг обліпив мене зусібіч. Від його ваги тяжію до мерзлої землі. Уже напів похований, але нехай чорна хурделиця не торжествує: ще напів живий. Наковтався сажі й стікаю кров'ю, але не зломлюся!..

Ах, попереду щось бовваніє. Нагадує пагорб, скелю. Хоча яка різниця? Ні, щось там чорніє. Боги, це ж печера!..

У моїй душевній пітьмі засяяв промінь сподівань.

У середині природного склепіння особливо вогко. Незчисленні бурульки так щільно покрили кам'яні стіни, що здається, то одне велетенське кос-трубате дзеркало, а згори та знизу стирчать крижані конуси, котрі нагадують подобу звіриної пащі. Ззовні стихійна баталія, яка нищить той єдиний світ, який знаю, а тут навдивовижу тихо й спокійно. Вайлуваті підступи скелі та її масивні стіни послужать гарним укриттям.

Від вилому печери до моїх ніг тягнеться багряна стежка. Знекровлений, лежу на мерзлому камінні. Кров ще йде, але чому мої долоні такі липкі? Нема різниці, треба зняти куртку й перев'язати чимось. Певно, божеволію, але мені ввижається запах китайської вишні, змоченої в мінеральній воді, з нотками... гуталіну? Від рук пахне також так. А які вони на смак?.. Кров солодка, як сік. Здивований прошупую заплямовану куртку. Пальці вп'ялися в щось м'яке. У внутрішній кишені знаходжу продірявлений бурдюк, з якого цебеніє червона рідина.

«Дурень!» – засудив внутрішній голос пронизливо й жалюче, мов голка.

Почуваюся так двояко! Суміш несумісного. Сором заливає лице окропом, але водночас відчуваю вогник радості й благоговіння за тоді прийняте рішення не здаватися.

Бурдюк важіє в долонях, у ньому є залишки вина, єдиного джерела тепла. Порепані вуста присмокталися до шкіряної посудини. Руки начавили

на бурдюк – і вино миттєво полилося до рота. Воно охоче текло, доки посудина не спорожніла. Я жадібно скрутив її – декілька крапель скотилися до змученого спрагою язика. Ах, по тілу цілющою хвилиною пробігло тепло. Головний біль пом'якшився, з'явилася приємна легкість і втома.

А вино виявилось міцнішим, ніж здавалося. Зігріте тіло вкрилося потом, закортіло спати. Ні, ні, сон – це зайве! Необхідно перечекати хурделицю, а потім вирушати далі.

Подувами буревію до печери мете чорний сніг, нагадуючи про смерть. Нестерпне видовище, не можу дивитися. Заплющу-но я очі, лише на хвильку. Спробую уявити, що я десь ген-ген звідси.

Там, де світе сонце й спекотно.

Там, де вдосталь вина й людського тепла.

Там, де не потрібно виживати.

Там, де...

Там...

...

Сонце грає в сумирних водах кришталевого озера, встеленого білим лататтям. Під ногами мнеться росяна трава, шкіру овіває тепленький вітерець, легені наповнюються терпкими ароматами маку. Від цього запаху паморочиться в голові. Неподалік вигравають жайворонки.

Сиджу в тіні завітчаного клена. Понад озером закружляла зірвана хризантема – символ сонця. Вона ніжно лягла на водяну гладь. Жовтогаряча квітка приваблює пишністю й великими яскравими пелюстками. Здається, вона пульсує ледь помітним

ссявом і випромінює тепло. Рука простяглася до неї, пальці пірнули під воду. Озеро вжалило їх нестерпним холодом і вони перетворилися на бурульки!..

Урвався спів жайворонка, здійнявся морозний вітер, зникло сонце. Вода стрімко розростається крижаною кіркою. Хризантема дрижить, ось-ось злетить у повітря, ні! Відчуваю, що ця квітка є дуже важливою, ніби вона є втраченою частиною мене. Щосили тягнуся за хризантемою... Плюхкаюся в озеро. Крижана кірка обсмалила лице, перетворивши щоку на крихкий лід. Проте долоня вхопила квітку, стиснула її сильно-сильно, не бажаючи впустити.

Ноги вмерзли в кригу. Вона повільно розростається по тілу, збираючись перетворити мене на подобу льодяної скульптури. Крижана кірка паралізувала і плоть, і дух. Залишається тільки з докором озирнутися. Усе довкола стало тьмяним, сірим. Бачу клен, він інакший. Колишні зелені листки стали темно-червоними. Подуло люте вітрище, яке враз їх змело, лишивши дерево цілком оголеним. Зів'яле латаття підхопилося подувом буревію й полетіло в невідомість.

Тіло охопив абсолютний холод, майже нічого не відчуваю, з важкістю рухаю пальцями. Хоч груди вкрилися кригою, проте всередині досі палахкотить гаряче серце. Я загину, перебуваючи в гармонії з самим собою, і підтвердженням цього стане хризантема. Лишень наостанок погляну на неї.

Розтиснулася долоня з квіткою, але замість неї вивалився гній, який розвіявся за вітрищем...

...

— А, як холодно!

Реальність повернула мене до життя болючим ляпасом безнадійності. Скільки я проспав!? Боги, мої долоні білі, як мармур, і морозу начхати, що вони були під пахвами. Стопи достобіса залякли, а вух узагалі не відчуваю. Потрібно їх розтерти. Прокляття, пальці не слухаються... Ай, як неприємно. Так, достатньо! Більше ніяких посиденьок, інакше знову засну, от тільки наступного разу вже не буде.

Буревій лютує, усе жбурляє й жбурляє чорний сніг до печери. Ходжу зі сторони в сторону вздовж кострубатого дзеркала, сную думки. Занепокоєний сном, вибудовую домисли. Що то було? Наче дурниця, але так прикро стає, коли згадую її. Немов вирвали серце, і в чиїхось пазурях воно згнило, наче та хризантема, а в грудях лишився крижаний уламок. Не спогад – п'ятьма. Байдуже на це: із настанням світанку та темрява відступить, а м'яке світло зцілить мою рану.

Тільки зараз звернув увагу, що за «звіриною пашекою» печера тягнеться ще далі. Що приховує вона, що криється за тим мороком? Напевно, там глухий кут. А, може, якась зловісна пастка? Обвал, провалля, абощо? Ця крижана пустка перетворила мене на справжнього параноїка. Зусібіч наявні підводні камені навіть, здавалося б, у звичайних речах. Легковажність тут віддана посіпака смерті. Е, ні, не піду туди!.. Стоп, а що як там тунель до сусідньої печери чи спуск у катакомби? В останніх є високий шанс знайти питну воду. Втамує спрагу й рану брудну промію. Ах, трясця! Заради цього варто ризикнути.

Оминувши гостроверхі шпичаки, навпомацки прямую до «звіриної пашеки». Тут достатньо слизько, потрібно йти обережніше. Морок поглинув мене цілком, тому покладаюся лише на змерзлу руку, яку дряпає гостре каміння... Отакої, вона зісковзнула в порожнечу. Попереду також вільний простір. Схоже на те, що цей тунель далі розвітлюється ще на два. І який обрати? Гарзд, спочатку оберу прямий...

— Ай-яй!

Підслизнувся й впав якраз на роздерту руку. Пече, мов порох на рані зайнявся.

— Ах, а це що?

У бічному тунелі виблискують кристали льоду кольоровим сяйвом. Звідки воно? Це аномалія чи вино досі грає в голові? Блимаю очима – нікуди не зникає, отже, це не ввижається.

Вибір шляху став очевидним.

— Овва, як яскраво!

Той дивний тунель вивів до величезного крижаного простору, який сяє в темряві мільйонами різнобарвних плям. Кольори переливаються безліччю холодних відтінків: кобальтовим і лазурним, бузковим і ліловим, смарагдовим і ціановим – аж дух перехоплює! Світло заломлюється в калейдоскопі льодяних брил і кристалів, обумовлюючи гру кольорів. Словами не вимовити всієї пишності й величі цього місця. Такий красі не личить бути безіменною. Мальовничій місцині – мальовниче ім'я. Діамантовий грот!

Гм, дивно. Щось стукотить об кригу. О, то бурюльки тануть. Що за диво? Мороз же. У печері має бути ще холодніше, а тут навпаки. Певно, це знак і варто просто розслабитися. Там нагорі я боровся за життя, бігав по кінчику леза, а тут маю нагоду відпочити й забути про виживання. Знадвору холод і смерть. Нащо мені повертатися туди? Краще перепочити тут, дивуючись цьому місцю. До того ж у Діамантовому гроті не так холодно як на поверхні. Принаймні мої мармурові кінцівки оживуть і знову отримаю можливість сповна відчувати їх.

Заціпало подерту руку, пересохло в роті. Тілесні потреби вагоміші за психічні. Ноги несуть тіло в пошуках питної води. Бачу лише як у далечі виблискують якісь камінці. Схожі на самоцвіти. Ах, начхати, мені потрібна вода. Гм, а тут суцільний лід. Як слизько!.. Силкуюся втримати рівновагу... Ох, щось луснуло. Прокляття, це крига! Вона тріскається, стрімко

розростаючись мереживом розколин, з яких цебеніє антрацитова вода. Я остовпів. Звуки приглушилися, час зупинився, а реальність вклинилася отрутою страху. Чую лише стукіт серця й пульсацію судин.

«Оговтайся!» — наказав внутрішній голос.

– Га?..

«Прийди до тями!»

Ух! Щока запалала від власного ляпасу. У голові застрягло єдине слово – «біжи». Наче звір, чкурнув із тваринною потугою. Усередині все горить, палає вогненними інстинктами й потребою вижити. Пласти тонкої криги зсуваються між собою, ламаються й скриготять, тонучи у водах хижого озера. Біжу, омиваю, перестрибую, усе ближче до кам'яного берега. Чи то від нетерпіння, чи то від страху гучно кричу. Лишається подолати декілька брил... Ні, сяйво зникло! Нічого не бачу. Мчу наосліп. Ах, крига захиталася!..

Світ перевернувся, і антрацитова вода огорнула мене крижаними обіймами.

ковток, аби зігрітися. Рана ж на руці розрослася свіжими подряпинами й кривавими плямами. Тремтячими пальцями розриваю рукав уже викрученого джемпера й туго перев'язую рану. З чобіт виливаю став холоднючої води. Ганчір'я стало менш мокрим, але досі морозить. Труся долонями й зігріваюся поки ще теплими подихами.

— І куди далі?..

Питання в пустку. Ніхто не почує, ніхто не відповість, ніхто не допоможе. Морок огорнув усе довкола чорною вуаллю, крізь яку нічого не прогледіти. Без світла я мрець.

Дивлюся на те хиже озеро, яке намагалось втопити мене. Понівечене уламками криги, воно сміється наді мною ледь помітними брижами, вважаючи, що життя принесе мені більше страждань. Я стиснув кулак у нападі гіркою безсилля. І лише тремтять вогники на поверхні антрацитової води... Вогники, так!

Обертаюся й бачу ті ж самоцвіти, які ввижалися уві сні. Серце боляче стиснулося, упізнавши їх.

— Це просто камені... – заспокоюю себе тремтячим голосом.

Серед них кристали лише червоного кольору, темного, як кров. Кожен крок видається все складнішим за попередній. Ззовні видаюся холодним і зосередженим, але всередині все кричить, благає, молить: «Ні, не торкайся!»

— Годі!

Розлючений хапаюся за край куртки й вириваю той проклятий кристал з крихкої породи. На мить заплющив очі й вищирив зуби... Але все спокійно,

жодного вибуху.

Розітнувши полотно мороку в'їдливими променями, рушаю вглиб катакомб шукати вихід.

Діамантовий склеп, так тепер називаю це місце, розвалився довжелезними катакомбами, кінця йому невидно. Ступаю крижаною галереєю, яку кривавий кристал зафарбовує в багрянець. Досі тримаю його краєм куртки: боюся. Те видіння, воно було таким реальним... Дотепер пам'ятаю запах сірки. Та не згада про це картає серце, а домисли. Спалений світлом!.. Чи не означає це, що я не заслуговую на нього? Стискаю сильніше кристал і пришвидшую ходу.

Галерея звужилася, а крига змінилася на потріскане сіре каміння. Тепер вона нагадує радше крипту, місце погребіння людей. Непогана нагода поховати надію... Щось плюхкотить під ногами. Кров!?. Ох, це лише струмок. Химерні речі ввижаються довкола. Прокляте місце поїдає мене зсередини, шматує свідомість уламками сумнівів і страху. Скільки це триватиме? Однієї вічності замало?

— І чому я не лишився помирати в тому яру!?

Докір вихопився грізним, не впізнаю власного голосу. Збентежений, аж зупинився, б'ю долонею в лоб. Чому не, чому не?.. Страх! Це був страх – не хоробрість. Тоді боявся невідомості, що чекатиме потім... Хитаю головою, намагаюся відсахнутися від набридливих думок. Вирішую зосередитися на катакомбах.

Ця атмосфера, ці відчуття... Настільки тихо, що чую, як кров пульсує в скроні, сухе повітря викликає знайоме відчуття спраги, а лихі тіні напружують очі. Ні, не можу зосередитися.

І знов домисли розпинають серце. Згадую хризантему, іній, яким вкрився кристал, обвуглені кістки. Я ворог світлові.

— Темрява – моє ество, – гірко промовляють вуста.

«Спалений світлом!»

Почорніло моє лице, з усією люттю й ненавистю жбурляю кристал об стіну. Кольоровий спалах – і катакомби охопив густий морок. Пальці вп'ялися в голову, нігті дряпають шкіру.

– Що я накоїв?..

Боги, приречений померти блукаючи. Ні! У нападі паніки гачу кулаками об скелю. Гачу, гачу, гачу!.. Відчуваю, як кров стікає по набряклим від болю пальцям. Виривається тремтячий видих. Божеволію. Липкі руки затуляють обличчя. Несамовито кричу від відчаю, який повністю поглинув мене. Рушаю напролом! Б'юся головою об скелі, розбиваю лікті й коліна, несамовито трощу пальці. Ніякий біль не зрівняється з душевною пусткою!

«Хотів, міг, мусив покінчити – не став. Боягуз!»

Гейзер думок розриває голову зсередини... У лице вдарив подув морозного вітру – вщух хаос абстракції під тиском реальності.

— Невже?..

Розширені зіниці вхопили проблиск світла, слабкий і ледь помітний. У голові знову промайнуло «спалений світлом». Розбита рука відтягнула комір затісного джемпера, що почав душити.

...

Над головою нічне небо, досі застелене чавун-

ною ковдрою покошланих хмарищ... Могильна тиша. Навіть гнилий ліс не скрипить. Чорна хурделиця покинула крижану пустку, лишивши безліч розкиданих гілок, похованих під товстим шаром сажі.

— Усе довкола перемінилося, тільки я лишився колишнім!

Закусив губу, дивлячись на свої тремтячі закряввлені руки.

Чорні пальці оповили сіре небо зашкарублим серпанком. Ніч безкінечно довга, вічна. Досі морок огортає ліс, потрошений і спалюжений роз'ятре-ним буревієм. Усюди валяються сухі гілки, стирчать понівечені дерева й смердять гниллю переломані стовбури.

Відчуваю себе розбитим удрузки. Розпука скувала моє серце. Прокинувся ядучий голод. Він жере мої сили, випльовує їх обгризані залишки й повільно зводить з розуму. Моє тіло цілком пронизане втомою. Кожний м'яз, кожна жилка, кожна клітина жадають необхідного відпочинку, але знаю: якщо засну, то помру. Утім яка вже різниця? Моя доля гірша за смерть, тож що втрачаю?..

Уперто прямую вперед, сную брудним снігом. Заради чого? Чорний і білий змішалися, усе стало сірим. О, нестерпна недоля! Моє існування – гіркий докір самому собі. «Спалений світлом» звучить рефреном у голові. Не слова – тортури. Їх хочеться приглушити, стулити, втекти від них! Жалючим, пекучим вироком звучать вони.

Стрімко мчу через повалений ліс, не розрізняю нічого. Байдуже куди бігти, вглиб чи ні, головне – куди-небудь! Думки не дають спокою, щосили за-тискаю вуха.

– Замовкни, замовкни, замовкни! Геть! Ненавиджу!..

Щось достобіса боляче луснуло по ногах – уже гатить мене потужними ударами мерзла земля. У

голові памороки, усе хаотично крутиться, стрімголов кочуся схилом...

«Урвище!» – кричать очі.

Унизу воно! Б'юся в божевільних рухах, руки й ноги копають сніг. Марно! Врізалося в порожнечу побите тіло. Падаю! Долоні навіжено чавлять повітря... Ох! Хруснув лікоть, усе різко зупинилося. Рука міцно вчепилася за товстий корінь.

Хитаюся над глибоким проваллям. Кидаю переляканий погляд униз і бачу суцільну пітьму, яка невідомо що приховує. Вхоплююся другою рукою за корінь і намагаюся підтягнутися... Трясця! Я цілком виснажений. Розбиті руки не розтискаються, вони наче зрослися з коренем. Нога штурхнула скелю й купку каміння проковтнув німий морок. Жодного звуку. Падіння в безкінечність.

Одежа наскрізь проссякла потом. Звіриний страх наповнив м'язи новими силами. Руки перехоплюють корінь, здіймаюся ривками... Різкий порив донизу! Клятий корінь надломився. Не чую нічого крім калатання серця, ладне вистрибнути з грудей.

І наче блискавка в голову вдарила думка: «Навіщо ти борешся? Заради чого намагаєшся вижити? Щоб страждати далі?» Настирливі домисли наповнюють мою свідомість знов.

— Ні, ні, геть!..

Та вони неблаганні, клюють мене, як ворони – падло. Лише мить – тисяча думок пролітають, хворобливих і вбивчих.

«Стрибни. Помри. Покінчи з цим назавжди!»

— Ні, ні, ні.

«Жадаєш подовжити муки!? Ти все одно помреш!»

— Ні...

«Спалений світлом!»

Руки терпнуть, корінь вислизає з долонь. Байду-же... Однаково... Не бажаю більш страждати – бажаю спокою.

...відштовхуюся від скелі й стрімголов падаю в урвище...

...

Приречений на страждання, страждатиме вічно, навіть смерть не вихопить його з пазурів недолі. Що є кінець, то є початок. Де ввижався вихід, то є ілюзія.

«Без чітко обраного шляху люди блукають по колу».

...

Мить. Полотно мороку розрізало холодне сяйво зір. Чорна бездня, що розкрила свою пащеку з розсипом діамантів у ній, байдуже спостерігає за мною. Свинцеві повіки важко зімкнулися, а потріскані вуста боляче сіпнулися. Щось мокре колить у спину.

— Стоп!

Я розплющив очі, як навіжений, і тільки зараз зрозумів...

